

(SF)

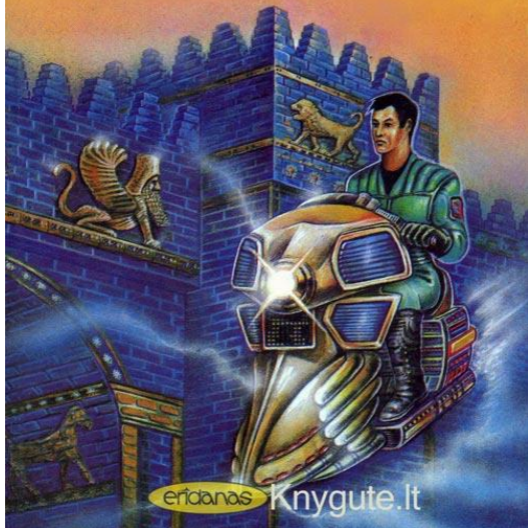
Pasaulinės fantastikos Aukso fondas

33

Poul Anderson

LAIKO PATRULIS

1, 2, 4-6 istorijos

Poul Anderson

LAIKO PATRULIS

#1 LAIKO PATRULIS

#2 NELENGVA BŪTI KARALIUMI

#4 VIENINTELIS ŽAIDIMAS MIESTE

#5 DELENDĀ EST

#6 IR DRAMBĻIO KAULĀ, IR
BEŽDŽIONES, IR POVUS

Mokslinēs-fantastinēs apysakos

Kelionės laike sukėlė begalę
problemų sergstint Istoriją nuo
šizofrenikų, maniakų ar šiaip
žiaurių piktadarių.

Mensas Everardas, Laiko Patrulio
agentas, saugo žmonijos praeitį,
dabartį bei ateitį nuo galimo
sunaikinimo.

Iš anglų kalbos vertė ŽIVILĖ SAMĖNAITĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
33 tomas. Serija įkurta 1990 m.

Poul Anderson - TIME PATROL:
#1 Time Patrol
#2 Brave to be a King
#4 The Only Game in Town
#5 Delenda Est
#6 Ivory, and Apes, and Peacocks
New York, Tor Books, 1991

Viršelis dailininko Audrio Šimakausko
Copyright © by Poul Anderson, 1991
Vertimas į lietuvių kalbą:
© leidykla "Eridanas", 1995
© leidykla Knygute.lt, 2017

Turinys

LAIKO PATRULIS

NELENGVA BŪTI KARALIUMI

**VIENTELIS ŽAIDIMAS
MIESTE**

DELENDĀ EST

**IR DRAMBLIO KAULĄ, IR
BEŽDŽIONES, IR POVUS**

LAIKO PATRULIS

1

Gerai apmokamam darbui užsienyje reikalingi 21-40 metų vyrai, pageid. viengungiai, turintys kar. ar tech. išsilavinimą, gerus fizinius duomenis. Kreiptis: Taikomųjų tyrimų korpusas, 305E. 45,9-12 ir 14-18 val.

- Darbas, kaip pats suprantate, bus gana neįprastas, - tęsė misteris Gordonas. - Ir slaptas. Tikiuosi, jūs sugebate išlaikyti paslaptį?

- Paprastai taip, - atsakė Mensas Everardas. - Žiūrint, kokia tai paslaptis.

Misteris Gordonas kreivai šyptelėjo sučiauptomis lūpomis. Everardas pirmąsyk gyvenime matė tokią keistą šypsena. Darbdavys kalbėjo taisyklinga šnekamąja anglų-amerikiečių kalba, vilkėjo paprastą eilutę, tačiau matėsi, kad jis užsienietis. Tą rodė ne tik tamsus gymis, bebarzdis veidas bei mongoliškos akys, nesiderinančios su siaura kaukazietiška nosimi. Gordonas išsiskyrė dar kažkuo, ką buvo sunku apibrėžti.

- Tik nemanykite, kad mes šnipai, - tarė jis.

Everardas nusišypsojo.

- Atleiskite. Negalvokite, prašau, kad aš pasidaviau isterijai, apėmusiai visą šalį. Šiaip aš niekada neturėjau priėjimo prie slaptų dokumentų. Tačiau jūsų skelbime minimas darbas užsienyje, o susidarius tokiai tarptautinei padėčiai... Supraskite, aš tik nenorėčiau prarasti savo pasą.

Everardas buvo augalotas plačiapetis vyras trumpai kirptais kaštoniniais plaukais ir atšiauroku veidu. Priešais ant stalo gulėjo jo dokumentai: demobilizacijos liudijimas bei pažymos iš kelių bendrovių, kur jis dirbo inžinieriumi mechaniku. Misteris Gordonas tik žvilgtelėjo į juos.

Kabinetas buvo pats paprasčiausias: rašomasis stalas, du krėslai, dokumentų spinta, galinėje sienoje - durys į kitą patalpą. Pro pravirą šeštojo aukšto langą veržėsi Niujorko gatvių triukšmas.

- Esate nepriklausomo būdo, - tarė žmogus anapus rašomojo stalo. - Tai man patinka. Daugelis tų, kurie čionai ateina, taip keliaklupsčiauja, tarsi būtų pasiruošę dėkoti ir už spyri į užpakalį.

Žinoma, turėdamas tokius duomenis, jūs ga-

lite neprarasti vilties. Jūs sugebėsite gauti darbą net dabartiniais... na, nedarbo laikais.

- Mane sudomino jūsų skelbimas, - paaiškino Everardas. - Esu dirbęs užsienyje, kaip matėte, ir neatsisakyčiau vėl pakeliauti. Bet, atvirai pasakius, man vis dar neaišku, kokį darbą jūs siūlote.

- Mūsų veikla labai plati, - atsakė misteris Gordonas. - Nagi, pažiūrėkime... Jūs kariavote Prancūzijoje ir Vokietijoje. - Everardas nustėręs sumirkčiojo: tarp jo dokumentų buvo apdovanojimų sąrašas, tačiau jis galėjo prisiekti, kad Gordonas nespėjo jo perskaityti. - Hm... gal malonėtumėte įsitverti rankenėlių ant jūsų kėdės ranktūrių? Ačiū. Taigi kaip jūs reaguojate fizinio pavojaus atveju?

Everardas pyktelėjo.

- Klausykite...

Misteris Gordonas žvilgtelėjo į prietaisą ant savo stalo: tai buvo paprasčiausia dėžutė su indikatoriaus rodykle ir dviems skalėmis.

- Nesvarbu. Koks jūsų požiūris į internacionalizmą?

- Sakykite, ką...

- Komunizmą? Fašizmą? Moteris? Kokie jūsų asmeniniai siekiai?.. Tai viskas. Jums nereikia

atsakinėti.

- Po velnių, ką visa tai reiškia? - nepatenkin-tas paklausė Everardas.

- Mažytis psichologinis testas. Užmirškite jį. Mane domina ne jūsų konkreti nuomonė, bet pagrindinė vertybinė orientacija. - Misteris Gordonas atsišliejo į krėslą nugarėlę, suner-damas rankų pirštus. - Kol kas labai neblogai. Na, bet grįžkime prie reikalo esmės. Kaip sa-kliau, mūsų veikla yra visiškai slapta. Mes... na, mes ruošiame didelį siurprizą savo varžo-vams. - Gordonas trumpai susijuokė. - Jei nori-te, galite pranešti apie mane FTB. Bet mus jau tikrino ir įsitikino, kad esame visiškai nepavo-jingi. Mūsų bendrovė iš tiesų vykdo įvairias finansines bei inžinerines operacijas visame pasaulyje. Bet mūsų veikla turi dar vieną as-pektą. Štai tam darbui ir ieškome darbuotojų. Aš užmokėsiu jums šimtą dolerių, jei sutiksite nueiti į kitą kambarį ir atlikti tam tikrus testus. Tai truks maždaug tris valandas. Jei neišlaiky-site patikrinimo, viskas tuo ir pasibaigs. Jeigu išlaikysite, pasirašysite sutartį, o mes atsklei-sime jums visą tiesą ir pradėsime apmokymą. Sutinkate?

Everardas dvejojo. Jautė, kad jį pernelyg skubina. Čia slėpėjo kažkas daugiau negu pa-

prastas kabinetas ir vienas mandagus užsienietis. Bet vis tik...

Everardas apsisprendė.

- Gerai, tik aš pasirašysiu sutartį po to, kai jūs papasakosite apie būsimą darbą.

- Kaip norėsite, - gūžtelėjo pečiais Gordonas. - Kaip jums patiks. Juk tik po patikrinimo paaiškės, ar jums išvis reikės pasirašinėti. Mes naudojames labai pažangia metodika.

Bent jau tai buvo visiškai tiesa. Everardas mažai nusimanė apie šiuolaikinę psichologiją: encefalografus, asociatyvinius testus, "Minešotos profilį". Jis neatpažino nė vieno iš aparatų, dūzgiančių ir mirkčiojančių lempelėmis aplink jį. Klausimai, kuriuos pateikdavo asistentas, - baltaodis ir visiškai beplaukis nenusakomo amžiaus vyras neįskaitomu veidu, kalbantis su žymiu akcentu, - atrodė visai beprasmiški. O kokią paskirtį atliko metalinis šalmas, į kurį Everardui teko įkišti galvą? Kur vedė prie jo pritaisyti laidai?

Everardas vogčiomis žvairavo į prietaisų skales, bet raidės tose skalėse buvo jam visiškai nematytos: nei angliškos, nei prancūziškos, nei rusiškos, nei graikiškos ar kiniškos. Žodžiu, neturinčios nieko bendro su 1954 metais po

Kristaus gimimo. Galbūt jau tada Everardas pradėjo suprasti tiesą.

Po kiekvieno testo jis vis geriau pažindavo save. Mensonas Emeretas Everardas, trisdešimties metų, tarnavo leitenantu JAV armijos inžinerinėse pajėgose; dirbo konstruktoriumi ir ekspertu Amerikoje, Švedijoje, Arabijoje; vis dar viengungis, bet jau pradėdas pavydėti savo vedusiems draugams; šiuo metu neturi merginos, išvis jokių artimų ryšių; truputį bibliofilas; užkietėjęs pokerio lošėjas; domisi jachtomis, žirgais bei šaudymu; atostogas leidžia keliaudamas ir žvejojamas. Aišku, jis ir anksčiau žinojo visa tai, bet tik kaip nesusijusius tarpusavyje faktus. Dabar Everardą apėmė neįprastas jausmas, kad jis yra vientisas organizmas, o kiekvienas jo bruožas yra neatšiejama jo asmenybės dalis.

Jis grįžo į kabinetą pavargęs ir šlapias nuo prakaito. Misteris Gordonas pasiūlė Everardui cigaretę, o pats ėmė peržiūrinėti lapus su užkoduotais testų rezultatais, kuriuos jam padavė asistentas. Retsykiais jis sumurmėdavo vieną kitą frazę: Kortikalinė zet-20... čia nediiferencijuotas vertinimas... psichinė reakcija į antitoksiną... centrinės koordinacijos silpnumas..." Dabar Gordonas kalbėjo labai keistu

akcentu - Everardas buvo susidūręs su įvairiausias anglų kalbos darymo būdais, tačiau tokio balsių tarimo dar negirdėjo.

Praėjo geras pusvalandis, kol Gordonas vėl pakėlė akis. Everardui nusibodo laukti; toks nemandagus darbdavio elgesys jį erzino, tačiau smalsumas vertė sėdėti ramiai. Galiausiai Gordonas džiugiai, plačiai nusišypsojo, blyksnelėdamas neįtikėtino baltumo dantimis.

- Na štai, pagaliau. Ar žinote, kad man teko atmesti jau dvidešimt keturias kandidatūras? Bet jūs tiksite. Neabejotinai tiksite.

- Tiksiu kam? - Everardas palinko į priekį jausdamas, kaip padažnėjo jo širdies ritmas.

- Patruliui. Jūs dirbsite darbą, šiek tiek panašų į policininko.

- Taip? Ir kur?

- Visur. Ir visais laikais. Pasiruoškite išgirsti netikėtą žinią: suprantate, mūsų bendrovės veikla iš tiesų visiškai teisėta, tačiau yra tik priedanga ir pajamų šaltinis. Tikroji mūsų paskirtis - laiko sargyba.

2

Akademija buvo įsikūrusi Amerikos vakaruo-

se oligoceno epochoje - šiltame miškų ir pievų laikotarpyje, kai į žiurkes panašūs žmogaus protėviai sprukdavo šalin, vos užgirdė milžiniškų žinduolių žingsnius. Pastatyta prieš tūkstantmetį, ji gyvuos pusę milijono metų - tiek, kiek reikės paruošti pakankamam skaičiui laiko patrulių - o paskui bus rūpestingai sunaikinta, kad neliktų pėdsako. Vėliau atslinks ledynai, atsiras žmonės, o 19352 metais po Kr. (arba 7841-aisiais Morėnijos Triumfo metais) tie žmonės išras keliavimo per laiką būdą ir grįš į oligoceną įkurti Akademijos.

Jai priklausė keliolika ilgų ir žemų, aptakių formų ir mirguliuojančių spalvų pastatų, išsidėsčiusių plačioje pievoje tarp milžiniškų senovės medžių. Už jų iki pat didžiulės rudos upės tęsėsi kalvos bei raškai, iš kur naktimis girdėdavosi titanoterijų baubimas ar tolimas kardadančių tigrų riaumojimas.

Everardas išlipo iš tempobuso - didelės neišvaizdžios metalinės dėžės - su perdžiūvusiu gerkle. Jis jautėsi taip, kaip pirmą kartą armijoje prieš dvylika metų, - arba, jei norite, po penkiolikos ar dvidešimties milijonų metų ateityje, - vienišas, bejėgis, beviltiškai trokštantis koku nors garbingu būdu grįžti namo. Kiek palengvėjo pamačius kitus tempobusus, iš ku-

rių lipo jauni vyrai ir moterys - iš viso apie penkiasdešimt žmonių. Naujokai pamažu susirinko į vieną vietą. Visi jautėsi nesmagiai, todėl iš pradžių tik žiūrėjo vienas į kitą. Niekas nekalbėjo. Ko tik nepamatė Everardas! Huverio laikų apykaklę ir katiliuką, drabužius bei šukuosenas, buvusias madoje iki 1954 metų. O iš kur atvyko ta mergina su glaudžiai aptemptomis visų vaivorykštės spalvų kelnėmis, žaliai padažytomis lūpomis ir fantastiškai sugarbanotais geltonais plaukais? Ne... iš kokio laiko?

Šalia Everardo stovėjo maždaug dvidešimt penkerių metų vyras - britas, sprendžiant iš nudėvėtos tvido eilutės ir ilgo lieso veido. Jo apsimestinė išorinė ramybė negalėjo nuslėpti gilaus sielvarto.

- Labas, - kreipėsi į jį Everardas. - Gal susipažinkime? - Jis pasisakė savo vardą ir pavardę.

- Čarlzas Vitkombas, Londonas, 1947-ieji, - neryžtingai prisistatė užkalbintasis. - Mane ką tik demobilizavo iš Karališkojo Oro Laivyno ir... šis darbas man pasirodė patrauklus. Tačiau dabar nebežinau, ką ir bemanyti.

- Visaip gali būti, - atsakė Everardas, galvodamas apie algą....